

Interview

Jonge Klimaatbeweging

De jonge Duurzame 100-winnaars ontmoeten een klimaatgrootmoeder. ‘Wat ben jij goed bezig’

Werner Schouten (midden), Wytze Walstra (r) en Dorian de Gruijter (l) van de Jonge Klimaatbeweging, nummer 1 in de Duurzame 100. Beeld Judith Jockel

De Jonge Klimaatbeweging zet politiek en bedrijfsleven onder druk om echte vergroening af te

dwingen. Voor hen is dit jaar de eerste plaats in de Duurzame 100. En de klimaatoma's en -opa's die met spandoeken de straat opgaan, staan op 77. Een klimaatgesprek tussen jong en oud.

Frank Straver 8 oktober 2020, 22:01

Het opperhoofd van de Jonge Klimaatbeweging, donderdag bekroond tot 1 van de Duurzame 100, kent de weg hier bij het Binnenhof. Werner Schouten (22) heeft een missie in Den Haag: politici bij de les houden. Hij oogt als het type ideale schoonzoon, drukt zich keurig uit. Maar vergis je niet: hij maakt feilloos gehakt van het falende Nederlandse klimaatbeleid. In zijn rugtas brengt Werner altijd tips mee, over hoe de milieuaanpak beter kan, en sneller.

Hij praat over CO2-heffingen, windparken en warmtepompen alsof hij aan een versiertruc bezig is. Zoetgevooid. Hij gooit alles in de strijd om het klimaat, ondanks corona, bovenaan ieders agenda te krijgen. Vorige maand probeerde hij dat bij premier Mark Rutte tussen de oren te krijgen, na een uitnodiging op het Catshuis.

Met hun Jonge Klimaatbeweging vertegenwoordigen Schouten en compagnons Dorian de Gruijter (23) en Wytze Walstra (19) 100.000 jongeren tussen de 16 en 32 via ruim vijftig aangesloten organisaties. De beweging krijgt een voet tussen de deur bij politiek en bedrijfsleven. Ze houdt druk op de ketel.

Jury-oordeel Thiëmo Heilbron

'De Jonge Klimaatbeweging vertolkt de stem van jongeren krachtig. Die stem schreeuwt om duurzame verandering. Voor een duurzame, eerlijke wereld voor henzelf én nieuwe generaties.'

Daar komt Margriet Goddijn (75) aangelopen. Ook zij kent de politieke arena, maar dan van buitenaf. Met het burgercollectief Grootouders voor het Klimaat, staat ze hier regelmatig vlakbij, op het plein voor de Tweede Kamer, samen met andere opa's en oma's. Op spandoeken staan strijdkreten ('Moeder aarde!') en foto's van hun kleinkinderen. Deze grootouders, beloond met plek 77 in de Duurzame 100, willen gehoord worden. "Ik heb me verdiept in het klimaatprobleem en schrok me kapot", zegt Margriet. "Sindsdien voer ik actie."

Margriet Goddijn.Beeld Judith Jockel

Die twee kennen elkaar vast, zou je denken. Ja en nee. Op een zonnige septemberdag treffen ze elkaar voor het eerst, deze winnaars uit de Duurzame 100, op verzoek van Trouw. En ze zijn als kunstenaars die elkaars werk en ideeën kennen, maar er nu plots een gezicht bij zien. “Petje af”, begint Margriet als ze haar jonge bondgenoten ontmoet. “Wat ben jij goed bezig”, krijgt ze van Werner als compliment retour.

Minimaal 1,5 meter, maximaal 1,5 graad

Het t-shirt van Margriet is de perfecte ijsbreker op deze ‘date’. Daarop staat: ‘minimaal 1,5 meter, maximaal 1,5 graad.’ Dé spelregel van corona, aangevuld met het doel van het akkoord van Parijs. Wanneer de opwarming van de aarde tot anderhalve graad beperkt blijft, wordt een klimaatramp afgewend. “Juist, dat willen wij ook”, roept Werner uit. “Op naar de anderhalve-graad-samenleving.” Het interview moet nog op stoom komen of ze maken al een vervolgspraak om samen plannen te bedenken. Margriet zet haar wandelhoedje af en barst los: “Ik weet nog dat het rapport van de Club van Rome uitkwam, in 1972, vol alarmbellen over het klimaat. Toen dacht ik nog: dat lossen ze wel op.”

Niet dus. “Aan technisch vernuft ontbreekt het niet”, zegt Margriet, die daags voor het interview succesvol een staaroperatie onderging. “We kunnen zoveel tegenwoordig!”

Ze is oma van een tweeling, jongens van bijna vijf. “In 2050 zijn die 35. Hoe ziet hun wereld er tegen die tijd uit?” Ze houdt haar hart vast. En daarom blijft Margriet actievoeren. De Grootouders voor het Klimaat, die ‘opa Ed Nijpels’ in het ledenbestand heeft staan, eisen politieke daadkracht. Margriet: “Wij zeggen: het moet nu, nu, nu.”

‘Ieder zijn ding, wij kiezen voor het optimistische verhaal’

“Ontzettend mooi”, reageert Werner. De toekomst van zijn generatie hangt af van de snelheid waarmee het klimaat gered wordt. De Jonge Klimaatbeweging deed vorig jaar mee met de klimaatstakers, die een paar dagen wegbleven van school of studie om te laten blijken hoe belangrijk ze een goede klimaataanpak vinden.

De nieuwe groep Extinction Rebellion, nummer vier van de Duurzame 100, gaat veel verder dan staken. Die jongeren overtreden geweldloos de regels: ze blokkeren wegen, plakken zich vast aan een Shell-kantoor, barricaderen de Zuidas.

“Ieder zijn ding”, zegt Dorian de Gruijter. “De verschillende bewegingen vullen elkaar aan. Wij willen met een optimistisch verhaal mensen bereiken. Daar horen vrolijke festivals, workshops en Instagram-filmpjes bij. En wij hebben onze principes, waar we pal voor staan.”

De Jonge Klimaatbeweging was de enige jeugdorganisatie die op het hoogste niveau meepraatte over het Nationale Klimaatakkoord. “We tekenden niet”, zegt Dorian. “Dat akkoord was echt te dunnetjes, gewoon niet genoeg.” Wat de jongeren vooral steekt is het gebrek aan blijvende inspraak. Hun nieuwste en belangrijkste eis is daarom: geraadpleegd worden door het kabinet op de momenten dat er knopen over het klimaat worden doorgehakt.

Beeld Judith Jockel

Serieuze inspraak, dat eisen ze. Dat ze op de koffie mogen komen bij het kabinet is stap één. Het staken in 2019, aangezwengeld door collega-jeugdorganisatie Youth for Climate, maakte dat mogelijk. Werner: “Nu luisteren ze tenminste naar ons, dat is winst. Waar het aan schort is het nakomen van beloften. We willen dan ook een nationale Klimaatautoriteit, die de uitvoering van de afspraken controleert.” Succes is volgens Werner onder handbereik, wanneer burgers veel meer mogen meepraten, zoals over het weghalen van de cv-ketel of de bouw van een windmolen om de hoek.

Maak van het klimaat geen techniek-ding

Wytze Walstra staat driftig ja te knikken. “Minister Wiebes zegt: ik ga op tonnenjacht. De CO2-uitstoot verlagen met de goedkoopste technieken, bedoelt hij. Ja hallo, dan maak je van het klimaat een techniek-ding. Wij zeggen: duurzaamheid kan het leven van mensen leuker maken.” Geen tochtige woning meer, schonere lucht, gezonder eten, meer bomen in de straat.

Margriet: “Ik hoor helaas dat groene burgerinitiatieven spaaklopen op de regeltjes. Geef welwillende burgers de regie.”

Want naast welwillendheid is er ook onverschilligheid. “Die zie ik in mijn omgeving”, zegt Margriet. “Mensen horen me aan, maar ze voelen zich niet aangesproken. Klimaat is het dingetje van Margriet, zeggen ze.” Opgeleid als psycholoog, weet Margriet dat mensen moeite hebben om problemen te erkennen. “Zorgeloos blijven shoppen is makkelijker.” Maar als het kwartje eenmaal valt, zijn mensen best bereid om het anders te doen. Meedoen omdat het gezellig is, of omdat het geld bespaart kan ook. “Het broeit van onderop, dat zie je. Kijk nou eens naar jullie Duurzame 100”, zegt ze.

“Het begin is er”, zegt Werner. “Nu nog iedereen erbij betrekken.” Dat de Jonge Klimaatbeweging vooral uit witte hoger opgeleiden bestaat, daar is hij zich terdege van bewust. Een doel is om de beweging diverser te maken, veel kleurrijker ook. Daar loopt een landelijke wervingscampagne voor. Binnenkort gaat de beweging langs bij mbo- en hbo-opleidingen om nieuw toptalent voor de organisatie te vinden.

Beeld Judith Jockel

“Gut, wat goed ja”, zegt Margriet. Met diversiteit zijn de Grootouders voor het Klimaat weinig mee bezig. “Dat kan beter”, zegt Margriet. “Zo

inspireer je elkaar.” Ze heeft gelijk een idee. “Als klimaatgrootouders lezen we graag voor. Dat kunnen we doen op kleurrijke scholen.”

Naast de politiek, richten de jongeren zich ook op het bedrijfsleven. Zo praten ze met de financiële sector, want als het grootkapitaal vergroent, dan versnelt dat de klimaatwinst.

Wytze had laatst een Zoom-gesprek met de directie van een grote bank. “Ik kreeg een praatje, waarin mij uitgelegd werd dat duurzaamheid een trend is”, lacht hij. Alsof ze hém dat moeten vertellen. “Ik zat daar echt zo van: oké...” Maar prima, dacht Wytze, zolang de bankbazen maar beloftes doen voor meer groen geldbeheer.

Margriet zet lachend haar hoedje op. Tijd om op te stappen. En die vervolgspraak staat.